

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente*, inițiată de domnul senator PMP Baciuc Gheorghe și un grup de senatori PNL, USR, ALDE, PMP (**Bp. 568/2017, Plx. 262/2018**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente*, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou articol, art. 57, propunându-se ca, în circumscripțiile electorale în care numărul locuitorilor de naționalitate română este mai mic decât norma de reprezentare, aceștia să fie reprezentați în Parlament de un deputat din rândul locuitorilor menționați, al cărui mandat să fie atribuit peste numărul total de deputați rezultat din norma de reprezentare.

II. Observații

1. Apreciem că propunerea legislativă include atât elemente de neconstituționalitate, cât și probleme de redactare a textului.

De principiu, așa cum a reținut Curtea Constituțională în repetate rânduri, opțiunea pentru un anumit tip de scrutin aparține legiuitorului, soluție care rezultă din dispozițiile art.62 din *Constituția României, republicată*, care obligă la alegerea prin vot a Parlamentului, lăsând legiuitorului posibilitatea de a stabili prin lege tipul sistemului electoral, precum și modalitățile concrete de organizare și desfășurare a scrutinului. Legea, însă, trebuie să aibă în vedere o reprezentare corectă și egală a voturilor cetățenilor în Parlamentul României, în concordanță cu prevederile art. 2 și art.61 alin. (1) din *Constituție*, precum și cu ale art.62 alin. (1) potrivit căruia "*Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale*".

Analizând un text de lege care viza stabilirea numărului de mandate nu în funcție de *principiul reprezentativității*, ci în raport de ponderea minorităților naționale sau a comunității românești în cadrul circumscripției electorale, Curtea Constituțională a reținut, în cadrul *Deciziei nr. 682/2012 asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, următoarele:

"3.7. Curtea constată în acest sens că, dacă alin. (11) al art. 48 din *Legea nr. 35/2008*, astfel cum a fost modificată, prevede un scrutin majoritar uninominal, potrivit căruia mandatele de deputați și senatori se atribuie candidaților care au obținut cel mai mare număr de voturi în cadrul colegiilor uninominale, alin. (11²) al aceluiași articol, introdus ca urmare a admiterii unui amendament formulat la Camera Deputaților, prevede reguli suplimentare de atribuire a mandatelor de deputat.

3.8. Astfel, în plus față de mandatele rezultate din alegerea prin scrutin majoritar uninominal, la nivelul fiecărui județ "*în care locuitorii aparținând comunității românești sau unei minorități naționale depășesc, conform datelor oficiale finale ale ultimului recensământ al populației, 7% din totalul locuitorilor județului*", "*se acordă un mandat în Camera Deputaților candidatului cel mai bine plasat al competitorilor electorali aparținând acelei comunități*" în cazul în care "*niciun candidat al*

competitorilor electorali aparținând acelei comunități nu a obținut mandat conform alin. (11)".

3.9. Așadar, la numărul de mandate stabilite pe baza normei de reprezentare reglementate de art. 5 din Legea nr. 35/2008, se va adăuga un număr de mandate variabil în funcție de două criterii: ponderea unei minorități naționale, respectiv comunități românești în populația unui județ și opțiunea alegătorilor din județul respectiv (care îl poate plasa ori nu pe unul sau mai mulți reprezentanți ai minorității/comunității printre cei aleși pe baza scrutinului uninominal). Astfel, în afara mandatelor de deputați și senatori ce rezultă direct din scrutin, poate exista un număr de mandate de deputați rezultate indirect din scrutin, altele decât cele la care se referă dispozițiile art. 62 alin. (2) teza a doua din Constituție (a cărei aplicare este realizată în legea electorală de un alt text - art. 9 din Legea nr. 35/2008).

3.10. Această reglementare este neconstituțională prin:

a) lipsa de legitimitate și reprezentativitate a unui mandat astfel stabilit și obținut;

b) incompatibilitatea cu dispozițiile art. 62 alin. (2) teza întâi din Constituție, potrivit cărora "organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care nu întrunesc în alegeri numărul de voturi pentru a fi reprezentate în Parlament, au dreptul la câte un loc de deputat, în condițiile legii electorale";

c) incompatibilitatea cu dispozițiile constituționale a conceptului de "comunitate românească" cu referire la populația unui județ al României.

3.11. Astfel, mandatele atribuite în conformitate cu regula stabilită de alin. (11²) al art. 48 din Legea nr. 35/2008 rezultă indirect din scrutin, iar numărul voturilor pe care îl obțin persoanele cărora li se atribuie aceste mandate, în raport cu numărul voturilor competitorilor electorali care obțin mandate prin scrutin majoritar uninominal la nivel de colegiu, respectiv circumscripție electorală, determină o reprezentare incorectă și inegală a voturilor cetățenilor în Parlamentul României, în contradicție cu prevederile constituționale ale art. 2 - Suveranitatea, art. 61 alin. (1) referitor la rolul Parlamentului și art. 62 alin. (1) potrivit căruia "Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale".

3.12. Acest număr de mandate nu se stabilește în funcție de principiul reprezentativității, ci în raport cu ponderea minorităților naționale sau a comunității românești în cadrul circumscripției electorale, care poate sau nu depăși pragul minim de 7% stabilit în mod aleatoriu de

către legiuitor. Se observă că stabilirea acestui prag nu are niciun temei constituțional sau legal. De altfel, reglementarea sa nu este motivată nici în Raportul întocmit de Comisia juridică de disciplină și imunități din Camera Deputaților, acolo unde amendamentul a fost introdus.

3.13. Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa (Decizia nr. 53 din 12 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 18 martie 2004) că în România "însăși Constituția conferă un regim special organizațiilor aparținând minorităților naționale, care să le permită acestora reprezentarea politică în cadrul autorității legiuitoare". Acest regim special este reglementat prin dispozițiile art. 62 alin. (2).

3.14. Textul de lege criticat este în contradicție cu dispozițiile art. 62 alin. (2) din Constituție, întrucât, în temeiul său, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu întrunesc în alegeri numărul de voturi pentru a fi reprezentate în Parlament pot dobândi mai multe locuri de deputat, în funcție de numărul circumscripțiilor electorale aflate în ipoteza reglementată de textul de lege. Or, potrivit art. 62 alin. (2) din Constituție, aceste organizații aflate în ipoteza prevăzută de norma constituțională (aceeași cu a textului legal criticat) "au dreptul la câte un loc de deputat, în condițiile legii electorale". "Condițiile legii electorale" la care face trimitere dispoziția citată se referă la reglementarea modului de atribuire a acestui loc și nu poate fi interpretat în sensul că, prin legea electorală, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu întrunesc în alegeri numărul de voturi pentru a fi reprezentate în Parlament ar putea dobândi un număr mai mare de locuri de deputat într-un alt mod decât prin vot "universal, egal, direct, secret și liber exprimat".

3.15. O reprezentare diferită în Parlament în raport cu structura etnică a circumscripțiilor electorale (județele țării) - în sensul că la un număr identic sau apropiat de alegători, cărora, potrivit normei de reprezentare, le revine un număr identic de mandate de parlamentari, va exista, în realitate, un număr diferit de mandate rezultate în mod diferit - direct sau indirect din scrutin - corespunzător structurii etnice a județelor în cauză, contravine principiilor constituționale enunțate și, totodată, încalcă prevederile art. 4 alin. (1) din Legea fundamentală, potrivit cărora "statul are ca fundament unitatea poporului român [...]".

2. Totodată, apreciem că inițiativa legislativă nu îndeplinește cerințele calitative ale actelor normative, așa cum acestea rezultă din

jurisprudența Curții Constituționale, prevederile propuse de inițiatori nefiind clare, precise și previzibile..

Astfel, sintagma „*care au obținut cele mai multe voturi*”, utilizată în textul art. 57 alin. (2), este confuză neprecizând despre ce tip de voturi este vorba (exprimate sau valabil exprimate).

Mai semnalăm și faptul că textul propus nu respectă regulile de numerotare a articolelor în cadrul actelor normative. Inițiatorii propun introducerea unui nou articol 57 în condițiile în care *Legea nr. 208/2015* are deja un articol 57 care nu a fost abrogat.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ludovic ORBAN
PRIM-MINISTRU

Domnului deputat **Ion-Marcel CIOLACU**
Președintele Camerei Deputaților